

Polski system kaucyjny po uruchomieniu: koszty i uwarunkowania efektywności

Pobierowo 2.09.2026 | Deloitte Advisory Sp. z o.o. sp. k.

Ile kosztuje system kaucyjny w Polsce?

Według Ministerstwa Klimatu i Środowiska, od 1 października 2025 r. zebrano łącznie **3,2 mld** opakowań.

Mimo dostępności danych o skali zbiórki, brak jest informacji o kosztach funkcjonowania systemu, co utrudnia ocenę jego efektywności kosztowej.

FINANSOWANIE SYSTEMU

- Środki finansowe powinny pokrywać funkcjonowanie systemu, wspierać rozwój infrastruktury oraz realizację celów środowiskowych.
- Koszty powinny odpowiadać rzeczywistym, uzasadnionym kosztom zbiórki i recyklingu opakowań.

Operatorzy posiadający zezwolenie :

- Krajowy System Kaucyjny Zwrotka S.A.
- „PolKa” Operator Systemu Kaucyjnego Not For Profit S.A.
- OK Operator Kaucyjny SA
- Reselekt S.A.
- KAUCJA.PL – Krajowy System Kaucyjny S.A.
- Polski System Kaucyjny S.A.
- Ekokaucja Polska S.A.
- Polski Operator Kaucyjny S.A.

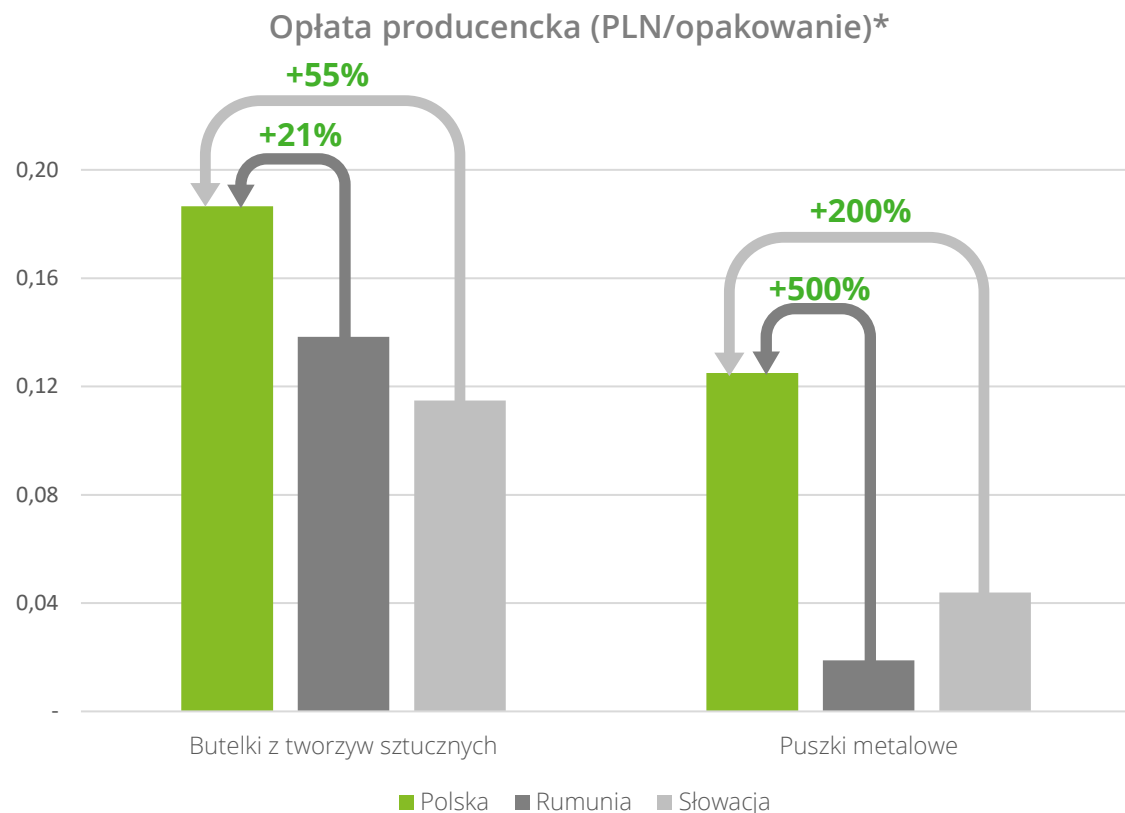

Główne założenia modelu wielooperatorskiego:

- **Wielu niezależnych operatorów**
Operatorzy tworzą niezależne systemy kaucyjne ze sobą niepowiązane
- **Zasada powszechności**
Każdy operator musi zapewnić konsumentom możliwość zwrotu opakowań w każdej gminie w Polsce, niezależnie od sieci handlowej czy miejsca zakupu produktu.
- **„Każdy z każdym”**
Każdy sklep o powierzchni powyżej 200 m² ma obowiązek zawarcia umowy z każdym operatorem, który się do niego zgłosi, a każdy operator z każdą jednostką handlową >200 m².
- **Wielooperatorski model rozliczeń**
Operatorzy funkcjonują równolegle na tym samym rynku i są zobowiązani do rozliczania między sobą.
- **Brak regulowanych stawek rynkowych**
Przepisy nie określają minimalnych ani maksymalnych poziomów opłat. Ich wysokość ustalana jest w drodze negocjacji pomiędzy operatorami i punktami zbiórki oraz producentami.

Poziom opłat systemowych w Polsce na tle rynków referencyjnych

W ujęciu europejskim średnia opłata producencka dla tworzyw sztucznych kształtuje się na poziomie ok. **0,02 EUR (0,09 PLN)** za opakowanie, natomiast dla puszek aluminiowych dochodzi do **zera**, a w niektórych systemach przyjmuje wartości ujemne ze względu na wysoką wartość rynkową surowca.

Przy założeniu docelowego poziomu zbiórki wynoszącego 90%, roczny koszt funkcjonowania system (całościowe koszty systemu po odjęciu przychodów ze sprzedaży surowców oraz nieodebranej kaucji) ponoszony przez producentów w Polsce szacuje się na ok.

1,6 mld PLN:

- ▶ czyli o **0,71 mld PLN (46%) więcej** niż przy zastosowaniu stawek rumuńskich,
- ▶ czyli o **0,74 mld PLN (47%) więcej** niż przy zastosowaniu stawek słowackich.

Źródło: szacunki własne Deloitte na podstawie wywiadów rynkowych oraz raportów RetuRo tariful de administrare i tariful de gestionare 2026

Kursy walut przyjęto na poziomie średnich kursów NBP właściwych dla okresu, z którego pochodzą poszczególne dane źródłowe.

© 2026. Deloitte Advisory sp. z o.o. sp. k.

*Jeden z analizowanych scenariuszy

Modelowana łączna wartość opłaty producenckiej przeniesionej na ceny produktów

Koszt systemu w cenie produktu wynikający ze scenariusza zachowania obecnej marży przez producentów, rośnie:

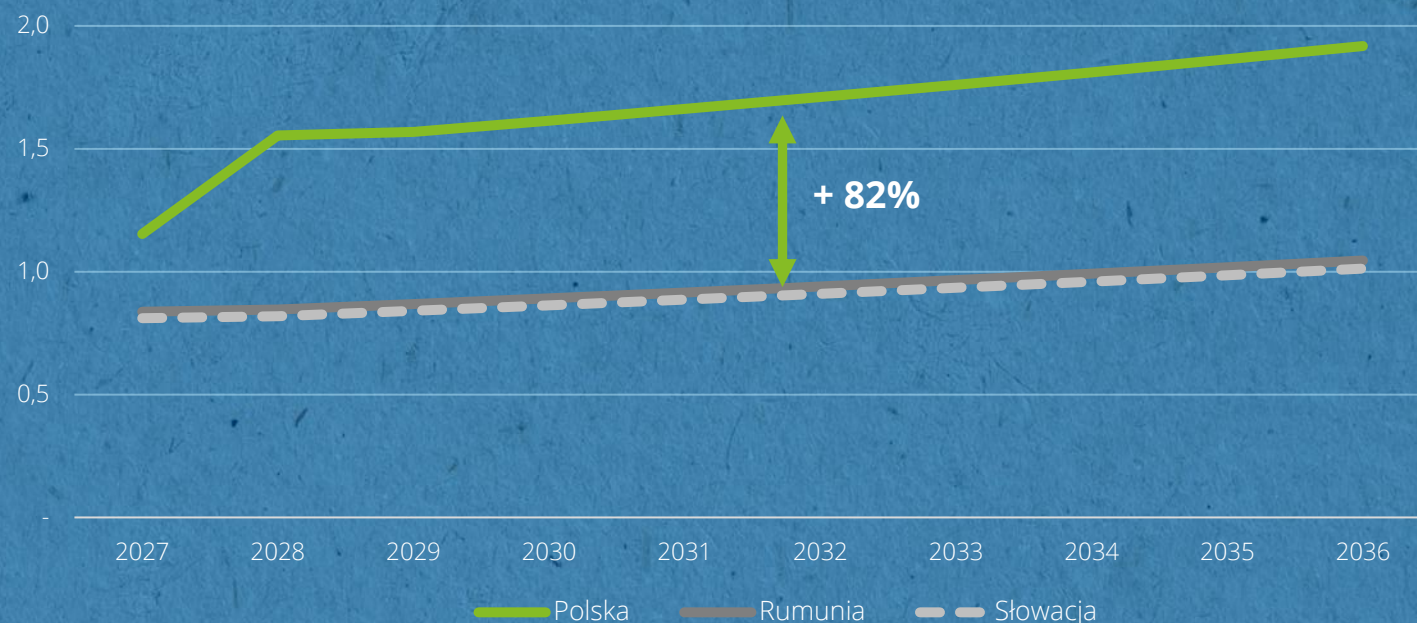
- ▶ z ok. **1,2 mld PLN** rocznie w 2027 roku
 - ▶ do **1,9 mld PLN** rocznie w 2036 roku,
- wraz z dojrzewaniem systemu i osiągnięciem docelowych poziomów zbiórki.

17 mld zł*

łączny dodatkowy koszt systemu
w cenie produktu w perspektywie
10 lat

* Wartości przedstawiają szacowaną kwotę, o jaką wzrosłaby łączna wartość rynku produktów objętych systemem kaucyjnym, przy założeniu pełnego przeniesienia kosztu opłaty producenckiej na cenę produktu bez redukcji marży producenta.

Dodatkowy koszt systemu w cenie produktu (mld PLN)

Źródło: szacunki własne Deloitte na podstawie wywiadów rynkowych

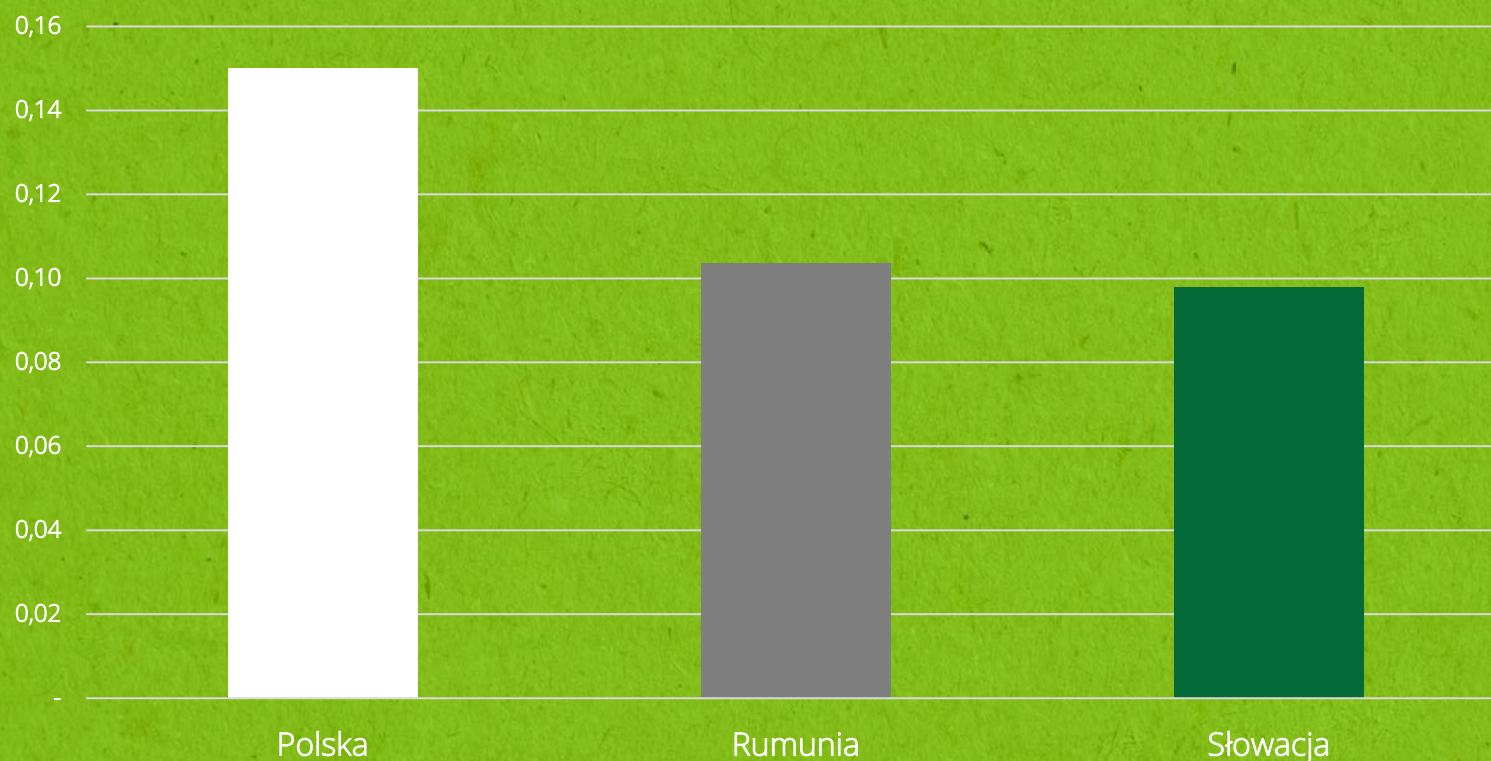
W horyzoncie 10-letnim skumulowany koszt systemu kaucyjnego ponoszony przez polskich konsumentów i producentów może być o ok. **7-8 mld PLN wyższy** niż wynikałoby to z poziomu kosztów obserwowanego w systemach referencyjnych — odpowiednio o **78%** wyższy niż w Rumunii oraz o **84%** wyższy niż na Słowacji.

Poziom opłat systemowych w Polsce na tle rynków referencyjnych

Koszty opłaty za zbiórkę w systemie kaucyjnym szacowane są na ok. **1,3 mld PLN** rocznie przy docelowym poziomie zbiórki na poziomie 90% w 2028 roku.

Przyjęta dla Polski wartość opłaty za zbiórkę na poziomie 0,15 PLN odpowiada stawkom podawanym w przestrzeni publicznej. Jednocześnie w praktyce oferty operatorów przekraczają 0,20 PLN, podczas gdy część respondentów wskazywała również poziom 0,12 PLN.

Opłata za zbiórkę — zbiórka automatyczna (PLN/opakowanie)

► Poziom opłaty za zbiórkę w Polsce jest o ponad **40% wyższy** niż na rynkach referencyjnych, mimo podobnej struktury kosztów

Źródło: szacunki własne Deloitte na podstawie wywiadów rynkowych

Wybrane obszary nieefektywności wskazywane przez uczestników rynku

Wynikające z braku regulacji i nadzoru

Ramy regulacyjne nie zapewniają warunków niezbędnych do efektywnego rozliczania systemu i kosztu netto i pozostawiają przestrzeń do interpretacji

Brak precyzyjnych regulacji sprawia, że opłata za zbiórkę nie jest kształtowana w oparciu o rzeczywiste, uzasadnione koszty zbiórki

Brak bieżącego nadzoru nad przepływami i rozliczeniami utrudnia identyfikację nieefektywności i optymalizację kosztów systemu

Wynikające z modelu wielooperatorskiego

Powielona infrastruktura, administracja, systemy IT oraz wszelkie pozostałe koszty związane z prowadzeniem działalności przez wiele spółek

Utrudniona optymalizacja procesów odbioru, transportu, sortowania i liczenia odpadów, a także sprzedaży materiałów pochodzących z recyklingu

Konieczność konkutowania o dostęp do dostawców usług dysponujących odpowiednimi zezwoleniami oraz niezbędną infrastrukturą, ze względu na niespójność przepisów odpadowych

Pozostałe

Brak długoterminowej koordynacji regulacji polskich z UE (ROP, PPWR) może prowadzić do nieefektywności inwestycyjnych

Opakowania w DRS mogą generować zarówno koszty systemu kaucyjnego, jak i koszty realizacji obowiązków recyklingowych w ramach organizacji odzysku, co rodzi ryzyko dublowania kosztów

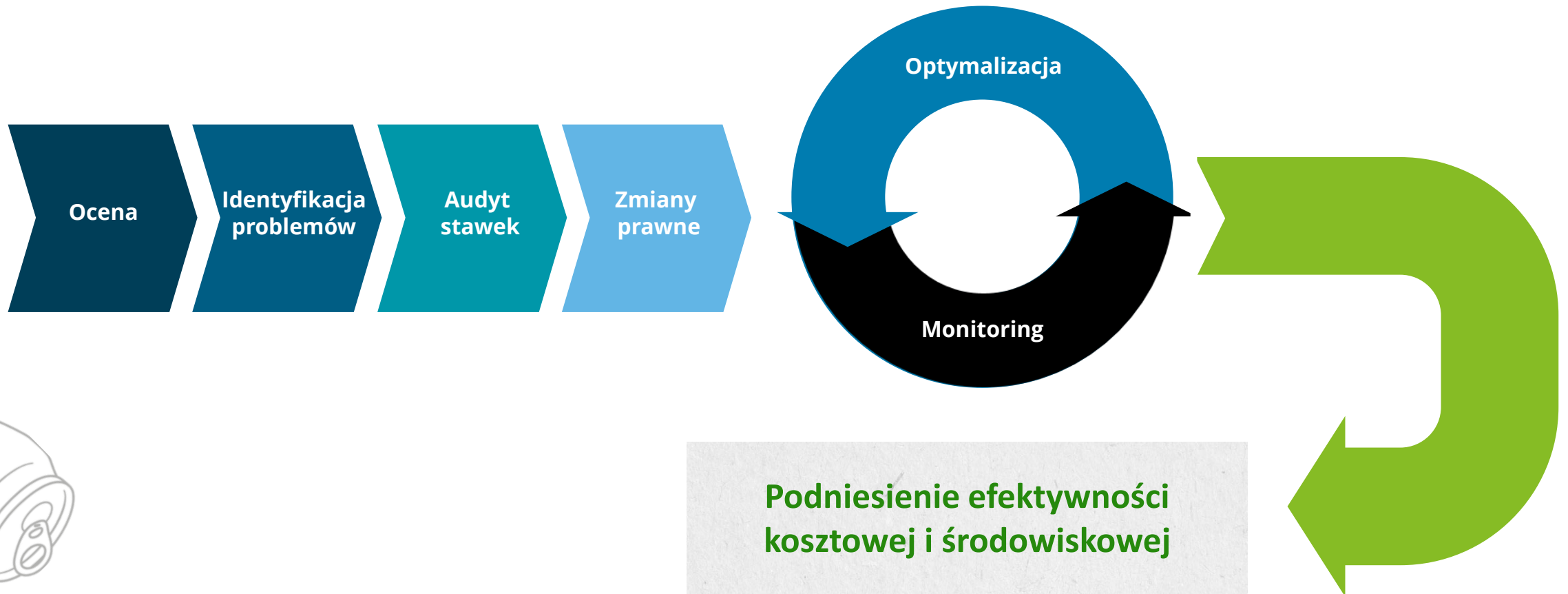
Zbieranie puszek i butelek PET w sposób zmieszany skutkuje koniecznością dodatkowego sortowania oraz ogranicza efektywność procesów logistycznych i rozliczeniowych

Źródło: na podstawie opinii respondentów

Co dalej?

SYSTEM KAUCYJNY W POLSCE

Dziękuję za uwagę!

Joanna Leoniewska-Gogola

Liderka zespołu Circular Economy

Sustainability & Infrastructure

jlgogola@deloittece.com

Przedstawione wnioski są zapowiedzią pełnego raportu

**„System kaucyjny i opakowania wielokrotne w Polsce
– analiza efektywności i rekomendacje optymalizacji”,**

który zostanie opublikowany jesienią tego roku.

Nazwa Deloitte odnosi się do jednej lub kilku jednostek Deloitte Touche Tohmatsu Limited („DTTL”) i jej firm członkowskich oraz ich jednostek stowarzyszonych (zwanych łącznie „organizacją Deloitte”). DTTL (zwana również „Deloitte Global”), jej firmy członkowskie i podmioty z nimi powiązane są prawnie odrębnymi, niezależnymi podmiotami, które nie mogą podejmować decyzji ani zobowiązań za inne podmioty wobec osób trzecich. DTTL, jej firmy członkowskie i podmioty z nimi powiązane ponoszą odpowiedzialność wyłącznie za własne działania i zaniechania, a nie za działania i zaniechania innych firm członkowskich. DTTL nie świadczy usług na rzecz klientów. Więcej informacji można znaleźć na stronie: www.deloitte.com/about.

Deloitte świadczy najwyższej jakości usługi rewizji finansowej, doradztwa gospodarczego i podatkowego niemal 90 procent firm z rankingu Fortune Global 500® i tysiącom spółek prywatnych. Nasi specjaliści działają w wielu branżach kształtujących dzisiejszy rynek, wypracowując wymierne, trwałe wyniki, które zwiększają zaufanie publiczne do rynków kapitałowych, inspirują klientów do podejmowania ambitnych decyzji biznesowych i wspierają rozwój gospodarczy i społeczny. Czerpiąc z ponad 175 lat doświadczenia zdobytego na rynku, Deloitte prowadzi działalność w ponad 150 krajach na całym świecie. Aby dowiedzieć się, w jaki sposób ok. 415 tysięcy naszych pracowników wywiera pozytywny wpływ na środowisko i otoczenie, w którym żyją i pracują, zachęcamy do odwiedzenia strony www.deloitte.com.

Powyższa publikacja zawiera jedynie informacje natury ogólnej. Deloitte Touche Tohmatsu Limited („DTTL”), globalna sieć jej firm członkowskich oraz jednostek z nimi powiązanych (zwanych łącznie „organizacją Deloitte”) nie świadczą za jej pośrednictwem profesjonalnych usług ani nie udzielają profesjonalnych porad. Przed podjęciem jakichkolwiek decyzji lub działań, które mogą mieć wpływ na finanse lub działalność firmy, należy skorzystać z porady specjalisty.

Nie składamy żadnych oświadczeń, nie udzielamy gwarancji ani nie podejmujemy zobowiązań (jawnych ani dorozumianych) dotyczących dokładności i kompletności informacji zawartych w niniejszej publikacji. DTTL, jej firmy członkowskie, podmioty z nimi powiązane, ich pracownicy oraz agenci nie ponoszą odpowiedzialności za straty lub szkody, wynikające bezpośrednio lub pośrednio z wykorzystania niniejszej publikacji. DTTL i jej firmy członkowskie oraz podmioty z nimi powiązane stanowią oddzielne i niezależne podmioty prawne.

© 2026. Wszelkich informacji udziela Deloitte Polska.